

Östra Klagstorps kyrka

55.3922, 13.3709

Kyrkan i Klagstorp är förmodligen den tredje på orten, varav den föregående stod på samma plats som den nuvarande, och den första var belägen i Brönnestad.

Då den föregående kyrkan här i Östra Klagstorp med tiden började förfalla, och dessutom var för liten för den växande församlingen beslutade man på 1840-talet undersöka möjligheterna att renovera kyrka. Vanligen genomförts en entreprenadauktion där den som lade det lägsta anbudet fick jobbet, men kyrkoherden i församlingen Gabriel Lagström förordade att församlingen istället fick sluta kontrakt med kända och kunniga hantverkare. Han hade nämligen erfarenheten att den som fått jobbet vid en entreprenadauktion oftast ville ha jobbet hastigt utfört och för att spara pengar snålade med materialet. Domkyrkoarkitekten Carl Georg Brunius lät genomföra en undersökning av den gamla kyrkan innan beslut om eventuell ombyggd togs, och han höll med Lagström om att undvika entreprenadauktion.

Renoveringsarbeterna dröjde dock, och när kyrkoherde Lagerström efter en tids sjukdom avled 1847 kom arbetena att skjutas på framtiden och det dröjde till början av 1850-talet innan den före slagna renoveringen genomfördes.

Trots renoveringen var kyrkan fortfarande trång. Församlingen växte stadigt och på en sockenstämma hösten 1863 kom det för första gången föreslag om att låta bygga en ny kyrka. Och sedan gick det raskt undan. Ett ritningsförslag utarbetat av arkitekt Helgo Zettervall låg klart redan våren året efter. Ritningarna godkändes sedan på sommaren av Kunglig Majestät.

Sedan dröjde det fyra år innan det 1866 gick ut en kungörelse om entreprenadauktion. Arkitekt Zettervall bad den dåvarande prosten Holmberg att se till att endas utse en person som antingen har teknisk utbildning eller förut byggd något av högre värde. Helgo Zettervall listade även tre personer som han vis av erfarenheten starkt avrådde ifrån att anlita.

Den som gav det lägsta anbudet fick inte heller jobbet, som istället gick till byggmästare C F Ljungberg från Lund, som var känd som en skicklig och samvetsgrann byggmästare, och bland annat uppfört kyrkan i Kärrstorp.

Inför bygget erbjöd också kyrkoherden i Kärrstorp Christoffer Tegnér församlingen att använda sig av Kärrstorps kyrka under den tid de stod utan gudstjänstlokal. Han ställde dock bland annat som villkor att "inga slarviga personer fingo till orgeln tillträde".

Arkitekten Helgo Zettervall bjöds in att vara med att besiktiga den nya kyrkan, men han var tvungen att lämna återbud, då han just då höll på med renoveringen av Lunds domkyrka. Samtidigt var han chef för Överintendentsämbetet.

Invigningen av den nya kyrkan i Klagstorp kunde så ske den 11 oktober 1868.

Kyrkan utsmyckades med diverse detaljer i det då nya materialet cement, men eftersom materialet inte höll skalades utsmyckningen bort 1940, under en genomgripande renovering som gjordes under ledning av domkyrkoarkitekt Eiler Græbe.

Skulpturen Kristus Consolator som numera står på det södra sidoaltaret var tidigare placerad på huvudaltaret, och var en gåva till församlingen från prosten Holmberg. En del av altarpopsatsen från 1868 finns nu i sakristian.

Bland de inventarier som finns kvar från den gamla kyrkan är kungsvapnet med Karl XII:s monogram från 1698, liksom tavlan som hänger vid dopaltaret, föreställande Johannes Döparen som döper Jesus i Jordans vatten.

Korfönstrets glasmålningar är utförda 1957 av konstnären Ralph Bergholtz. Även om han också verkade som målare, skulptör och bildhuggare var det som glaskonstnär han hade stor betydelse för glasmåleriets utveckling i Sverige under 1900-talet. Inte minst genom sin egenutvecklade metod högbränt glas.

Ralph Bergholtz har också bland annat illustrerat böcker med anknytning till Skåne samt en lärobok i kristendomskunskap.

Kyrkans första orgel, som också var den första i bygden byggdes 1853 av J L Larsson i Ystad. När sedan den nya kyrkan byggdes plockades orgel ner och placerades på vinden på Klagstorps skola, och den nya kyrkan var sedan utan orgel

under några år. 1872 byggde man upp orgeln i den nya kyrkan. 1906 renoverades orgeln, men på 1940-talet var det aktuellt med en ny orgel, byggd av Magnussons orgelbyggeri i Göteborg. Denna orgeln renoverades i sin tur 1965 av Johannes Künkels orgelverkstad i Lund.

Källor:

Webb: Källstorps församling.

Bok: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Bok: "Kyrkan i Östra Klagstorp". Stig Sevenius m fl.

Bok: "Våra kyrkor". Klarkullens Förlag AB. ISBN 91-971561-0-8